

תק"ש ולדוד אורי בר"ח אלול

תשא לד, כח

ויהי-שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על-הלכות את דברי הנבית עשרת הדברים.

עקב י, י

ואנכי עמדתי בהר כמים הראשנים ארבעים יום וארבעים לילה.

שבת פו, ב

ודכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל.

ב"ק פב, א

עמדו נביאים שביניהם ותיקנו להם שיהו קורין בשבת, ומפסיקין באחד בשבת וקורין בשני, ומפסיקין שלישי ורביעי וקורין בחמישי, ומפסיקין ערב שבת, כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה.

תוס' שם ד"ה כדי

ואם תאמר מאי שנא שתיקנו שני וחמישי. ויש לומר משום דאמר במדרש משה רבינו ע"ה עלה בחמישי לקבל לוחות האחרונות, וירד בשני, ונתרצה לו המקום, ולפי שהיה עת רצון באותה עלייה וירידה קבעו בשני וחמישי. ולכך נמי נהגו להתענות בבי' וה'.

ואף ע"פ שעלה בהשכמה כדכתיב (שמות לד) ועלית בבקר שדומה שכל העליות היו בבקר ולא בלילה ולא תמצא ... נמצא דמי' יום אחרונים חסרים לילה ... ולפי סדר עולם נמי כן הוא, דתניא בסדר עולם נמצא עלה בו' בסיון וירד בי"ז בתמוז ושבר הלוחות, ובי"ח בתמוז עלה ובקש רחמים עליהם שנאמר ואתנפל לפני ה' מי' יום וגו' ובכ"ט באב נתרצה המקום וירד משה לפסול הלוחות, ועשה עוד מי' יום מל' באב עד י' בתשרי, ונתרצה המקום וירד משה בי' בתשרי והלוחות בידו, באותו יום נתרצה המקום לישראל שנאמר ויאמר ה' סלחתי כדברך, לפיכך סליחה וכפרה הוא לדורות, נמצא דמי' יום אחרונים חסרים לילה שהרי ביום ל' באב עלה בהשכמה וירד ביום הכפורים, אם לא תאמר דעברוה לאלול.

והא דכתיב בפרשת עקב ואנכי עמדתי בהר כימים הראשונים שהן מי' יום ומי' לילה, הכי קאמר כימים הראשונים ולא כלילות, דאחרונות היו חסירים לילה אחד ... ואם תאמר ובסוף כי תשא כתיב ויהי שם עם ה' מי' יום ומי' לילה, ובלוחות אחרונות כתיב. ויש לומר דאימים שהתנפל קאי. ולפי שלא פירש מעשה דאולי אכפרה בעד חטאתכם, כמה עמד משה בתפלה, מפרש לה הכא. והא דכתיב בתר הכי ויכתוב על הלוחות, היינו אחר אותם מי' יום ומי' לילה, דאותם אחרונים היו חסירים לילה.

לפי מדרש תנחומא ... יום עלייה של מי' אחרונים בא[חד] באלול ... לא תמצא ירידה ביום הכפורים, אם לא נאמר דעברוה לאלול.

רמ"א או"ח סי' קלד

נוהגין להרבות בתחנונים בשני וחמישי, ואומרים והוא רחום.

ט"ז שם

שהם ימי רצון, שמי' יום של קבלת לוחות אחרונות שהיו ימי רצון עלה משה רבינו ביום ה' וירד ביום ב'.

שוע"ר סי' תצב ס"א

נוהגין במדינות אלו להתענות שני וחמישי ושני אחר הפסח, וכן אחר חג הסוכות, לפי שחוששין שמא מתוך משתה ושמחת המועד באו לידי עבירה לכן מתענין לתשובה ולכפרה.

מ"א סי' תקפא ס"ק ב

כתב החכמת שלמה (שבת פט, א) ולבוש (סעיף א) ומשאת בנימין (סי' ב) ושלי"ה (מסכת ר"ה פרק נר מצוה ד"ה ומה שאומר) דיש להתחיל לתקוע מיום ראשון דראש חדש אלול, דאז הוי מי' יום שלפני יום הכפורים כמו שעלה משה בהר ... הנוהגים להתחיל [לתקוע] ביום שני [דראש חדש אלול] ... הטעם כמ"ש התוס' בב"ק דף פ"ב בשם התנחומא דמשה עלה ביום שני דראש חדש אלול רק שעברו לאלול דהאי שעתא, ואם כן אין לזוז מהמנהג להתחיל ביום שני.

ס' המנהגים – חב"ד (ע' 53)

ביום ראשון דראש חדש אלול, מתחילין לומר לדוד הוי' אורי. במשך יום ראשון דראש חדש אלול תוקעים להתלמד, ומתחילין לתקוע אחר התפלה ביום שני דראש חדש.